

[View the original article](#)

ایران و آمریکا

ونس: ایران باید غنی‌سازی را عملاً کاهش دهد؛ میزان اختیارات پزشکیان و عراقچی روشن نیست

راديو فردا

۱۴۰۵/مهر/۱۵

جی‌دی وونس، معاون رئیس‌جمهور آمریکا، می‌گوید حکومت ایران برای پایان یافتن جنگ باید ظرفیت غنی‌سازی اورانیوم خود را به‌طور «معناداری» کاهش دهد و ایالات متحده در مذاکرات با جمهوری اسلامی، به وعده‌های لفظی بسنده نخواهد کرد و خواهان اقدام عملی تهران است.

آقای وونس در گفت‌وگو با خبرگزاری رویترز که بامداد چهارشنبه ۱۵ مهر منتشر شد، همچنین گفت ایالات متحده با مسعود پزشکیان، رئیس‌جمهور ایران، و عباس عراقچی، وزیر خارجه، در تماس و مذاکره است، اما برای واشینگتن روشن نیست این دو مقام تا چه اندازه در ساختار فعلی قدرت ایران اختیار تصمیم‌گیری دارند.

اظهارات او در حالی مطرح می‌شود که تهران و واشینگتن طی هفته‌های اخیر پیشنهادهایی را برای پایان دادن به جنگ و بازگشایی کامل تنگه هرمز ردوبدل کرده‌اند، اما دو طرف همچنان بر سر دامنه مذاکرات و

مسئله هسته‌ای اختلاف اساسی دارند.

معاون رئیس‌جمهور آمریکا در پاسخ به پرسش رویترز درباره شرایط واشینگتن، خطاب به مقامات جمهوری اسلامی گفت: «اگر سلاح هسته‌ای نمی‌خواهید، پس چرا به سوخت غنی‌شده ۶۰ درصدی نیاز دارید؟ و اگر می‌خواهید تعهد خود را به نساختن سلاح هسته‌ای نشان دهید، سوخت با غنای بالا تولید نکنید. این یک مسئله بسیار پایه‌ای و تعیین‌کننده است.»

او افزود: «فکر می‌کنم اگر آن‌ها بخواهند تعهد خود را به نساختن سلاح هسته‌ای نشان دهند، باید در زمینه ظرفیت غنی‌سازی خود اقدامی معنادار انجام دهند.»

آقای ونس در عین حال تأکید کرد که آمریکا همچنان برای رسیدن به توافق آمادگی دارد، اما چنین توافقی باید شامل امتیازهای مشخص و عملی از سوی ایران در زمینه برنامه هسته‌ای باشد.

او گفت: «ما قرار نیست حرف را با عمل معاوضه کنیم.»

این موضع با موضعی که مقام‌های جمهوری اسلامی در روزهای اخیر اعلام کرده‌اند فاصله زیادی دارد.

اسماعیل بقائی، سخنگوی وزارت خارجه ایران، روز یکشنبه ۱۲ مهر گفت تهران قرار است «نکاتی تکمیلی» درباره پیشنهادهای آمریکا از طریق میانجی‌ها منتقل کند، اما بار دیگر تأکید کرد که تمرکز جمهوری اسلامی در مرحله کنونی بر موضوع تنگه هرمز است و تهران در حال حاضر درباره فعالیت هسته‌ای خود مذاکره نمی‌کند.

او گفت پیشنهادهای آمریکا «مشخصاً درباره مباحث هسته‌ای» بوده است، اما تهران به طرف مقابل اعلام کرده که «تمرکز ما در این مرحله بر موضوع تنگه هرمز است».

بقائی بازگرداندن امنیت به این آبراه را نیز مشروط به اقداماتی از سوی آمریکا دانست و از جمله خواستار توقف اخلاف در دریانوردی تجاری ایران، توقف تحریم‌ها و پایان دادن به آنچه «اقدامات مداخله‌جویانه» واشینگتن خواند، شد.

این در حالی است که مقامات دولت آمریکا مدتی است که در مورد وضعیت تنگه هرمز کمتر اظهارنظر می‌کنند و داده‌های شرکت‌های ردیابی دریایی کپلر نشان می‌دهد صادرات نفت خاورمیانه، بدون احتساب ایران، در برخی روزهای پایانی سپتامبر از سطح پیش از جنگ فراتر رفته و میانگین متحرک هفت‌روزه در ۳۰ سپتامبر به ۱۸.۳ میلیون بشکه در روز رسیده است.

داده‌های ورتکسا برای مجموعه وسیع‌تر صادرات انرژی کشورهای خلیج فارس، بدون ایران، نیز می‌گوید میانگین سپتامبر حدود ۸۱ درصد سطح پیش از جنگ نشان می‌دهد.

اختلاف دو طرف بر سر موضوع مذاکرات در شرایطی ادامه دارد که آمریکا همزمان فشار اقتصادی علیه جمهوری اسلامی را نیز تشدید کرده است.

اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری آمریکا، روز سه‌شنبه گفت کارزار موسوم به «عملیات طرد اقتصادی» علیه ایران تا زمانی که به‌گفته او رفتار حکومت ایران تغییر نکند متوقف نخواهد شد.

وزارت خزانه‌داری آمریکا این کارزار را از ابتدای شهریور آغاز کرده و در کنار محاصره دریایی، تحریم‌های گسترده‌تری را علیه بخش‌های مختلف اقتصاد ایران اعمال کرده است.

بیشتر در این باره:

اشاره ترامپ به استعفای وزیر نفت ایران؛ «آنها اقتصاد و نفت ندارند»

«روشن نیست ایران چگونه تصمیم می‌گیرد»

بخش دیگری از مصاحبه ونس با رویترز به ساختار تصمیم‌گیری در جمهوری اسلامی اختصاص داشت.

او گفت ایالات متحده با مسعود پزشکیان و عباس عراقچی در حال مذاکره است، اما پس از کشته شدن علی خامنه‌ای، رهبر پیشین جمهوری اسلامی، در حملات مشترک آمریکا و اسرائیل در آغاز جنگ، میزان اختیار و نفوذ این دو مقام در ساختار قدرت ایران برای واشینگتن روشن نیست.

معاون رئیس‌جمهور آمریکا گفت: «یکی از چیزهایی که متوجه شده‌ایم، این است که کاملاً روشن نیست کشور آنها چگونه تصمیم می‌گیرد.»

دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، نیز روز سه‌شنبه در اظهارنظری جداگانه گفت «بزرگ‌ترین مشکل» او در ارتباط با ایران این است که «هیچ‌کس نمی‌داند چه کسی ایران را اداره می‌کند».

سخنگوی وزارت خارجه ایران دو روز پیش از این اظهارات، این ارزیابی مقام‌های آمریکایی را رد کرده و گفته بود: «آمریکایی‌ها به خوبی می‌دانند طرف آن‌ها در ایران چه کسی است و به خوبی می‌دانند که چگونه در جمهوری اسلامی ایران تصمیم‌گیری صورت می‌گیرد.»

او همچنین درباره یک کمیته شش‌نفره توضیح داده بود که مسعود پزشکیان پیشتر از تشکیل آن خبر داده است.

رئیس‌جمهور ایران در سفر اخیر خود به نیویورک گفته بود گروهی شش‌نفره متشکل از نمایندگان نهادهای امنیتی، مجلس و دولت درباره تصمیم‌های مهم حکومت مشورت می‌کنند و تصمیم‌ها با هماهنگی این تیم گرفته می‌شود.

بقائی گفته است این کمیته «بخشی از شورای عالی امنیت ملی» است که از چند ماه پیش مسئولیت بررسی متمرکز موضوعات مرتبط با مذاکرات را بر عهده دارد و عباس عراقچی نیز یکی از اعضای آن است.

این در حالی است که تفاهم‌نامه اسلام‌آباد برای توقف جنگ که به تصویب شورای عالی امنیت ملی و ۲۸ خرداد به امضای رؤسای جمهور ایران و آمریکا رسید، در پی اظهارنظر منسوب به مجتبی خامنه‌ای مبنی بر این‌که «علی‌الاصول نظر دیگری داشته است»، به موجی از اختلافات سیاسی داخل حکومت دامن زد.

این تفاهم‌نامه کمتر از سه هفته بعد، در پی حملات منسوب به ایران به سه کشتی در تنگه هرمز و سپس حملات آمریکا در واکنش به آن و حملات ایران به اهدافی در کشورهای منطقه فروپاشید.

بیش از هفت ماه پس از انتخاب مجتبی خامنه‌ای به‌عنوان رهبر سوم جمهوری اسلامی، همچنان هیچ تصویر یا صدایی از او منتشر نشده و همین موضوع به ابهام‌ها درباره جایگاه و نقش او در ساختار تصمیم‌گیری حکومت دامن زده است.

پیش از این مارکو روبریو، وزیر خارجه آمریکا، نیز ساختار تصمیم‌گیری در ایران را «مانعی واقعی» در مسیر مذاکرات میان دو کشور توصیف کرده بود.

با همه این اوصاف، قطر که در ماه‌های اخیر یکی از میانجی‌های اصلی میان تهران و واشینگتن بوده، روز سه‌شنبه اعلام کرد تلاش‌های میانجی‌گرانه بین تهران و واشینگتن همچنان ادامه دارد و «گفت‌وگوها و تبادل پیام» میان دو طرف متوقف نشده است.

این اعلام همزمان با سفر اسکندر مؤمنی، وزیر کشور ایران، به دوحه بود. او پس از دیدار با شیخ تمیم بن حمد آل ثانی، امیر قطر، گفت پیام او درباره تحولات منطقه را به مسعود پزشکیان منتقل خواهد کرد.

معاون رئیس‌جمهور آمریکا در بخش دیگری از مصاحبه خود گفت شخصاً با فرماندهان حاضر در میدان گفت‌وگو کرده است تا تصویری مستقیم از وضعیت جنگ به دست آورد.

او نگرانی‌ها درباره کمبود مهمات حیاتی آمریکا را رد کرد و گفت نیروهای ایرانی هرچند قادرند گاهی کشتی‌های تجاری را در تنگه هرمز هدف قرار دهند، اما در مجموع توان جلوگیری از صادرات انرژی از این آبراه را ندارند.

ونس که پیشتر در شکل‌گیری تفاهم‌نامه اسلام‌آباد نقشی محوری داشت، در گفت‌وگو با رویترز حاضر نشد صریحاً بگوید آیا شخصاً هدایت مذاکرات برای پایان جنگ را بر عهده دارد یا نه و گفت: «ما قطعاً درگیر این روند هستیم. در نهایت، این رئیس‌جمهور ایالات متحده است که مسیر امور را تعیین می‌کند.»

بیشتر در این باره:

بسنت می‌گوید عملیات «طرد اقتصادی» تا زمان تغییر رفتار حکومت ایران متوقف نمی‌شود

رویترز گزارش داده است که جنگ با ایران، که هزینه آن برای آمریکا حدود سه میلیارد دلار در ماه برآورد می‌شود، در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای ماه نوامبر به یکی از مسائل سیاسی مهم برای دولت ترامپ و جمهوری‌خواهان تبدیل شده است.

افزایش قیمت انرژی نیز در شماری از ایالت‌های رقابتی، جمهوری‌خواهان را تحت فشار قرار داده است.

ونس مصاحبه با رویترز را پس از سفر انتخاباتی خود به آلاسکا انجام داد؛ جایی که برای حمایت از دن سالیوان، سناتور جمهوری‌خواه این ایالت، در یک گردهمایی انتخاباتی شرکت کرده بود.

او در سخنانی خود بخش قابل توجهی از اظهاراتش را به افزایش هزینه‌های زندگی، به‌ویژه قیمت انرژی، اختصاص داد و در عین حال تلاش کرد انتقادهای از نحوه اداره جنگ توسط دولت ترامپ را کاهش دهد.

ونس از رأی‌دهندگان خواست موضوع جنگ با ایران مانع حمایت آن‌ها از نامزدهای جمهوری‌خواه در انتخابات ماه آینده نشود.

معاون رئیس‌جمهور آمریکا که از او به‌عنوان یکی از چهره‌های احتمالی جمهوری‌خواهان برای انتخابات ریاست‌جمهوری سال ۲۰۲۸ نام برده می‌شود، در همین مصاحبه گفت هنوز درباره نامزدی برای ریاست‌جمهوری تصمیم نگرفته است.

این مطلب بخشی از:

گزارش‌های خبری

ایران و آمریکا

بایگانی

